

จะเป็นวิธีการที่บริษัทประกันภัยสามารถควบคุมค่าใช้จ่ายที่เกิดจากค่าสินไหมทดแทนได้ในระดับหนึ่ง นอกจากนี้ บริษัทประกันภัยควรมีระบบการตรวจสอบค่าสินไหมทดแทนให้มีความรัดกุม และคัดสรรบุคลากรในการทำงานของบริษัทประกันภัยให้มีความเป็นมืออาชีพมากยิ่งขึ้น

การใช้วิธีการบริหารความเสี่ยงภัยโดยการพิจารณารับประกันภัยเพื่อบริหารความเสี่ยงภัยที่เกิดจากการคัดเลือกที่ชำรุดโยชน์ (adverse selection) และการบริหารความเสี่ยงภัยโดยใช้วิธีการให้ผู้เอาประกันภัยมีส่วนร่วมในค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้น (risk sharing) และการเป็นพันธมิตรกับสถานพยาบาลที่ให้บริการทางแพทย รวมทั้งการควบคุมค่าใช้จ่ายเพื่อบริหารความเสี่ยงภัยที่เกิดจากสถานะส่งเสริมทางศีลธรรม (moral hazard) จากทั้งผู้เอาประกันภัยและผู้ให้บริการทางแพทยนั้น น่าที่จะช่วยให้การประกันภัยสุขภาพมีอัตราส่วนค่าสินไหมทดแทน (loss ratio) ลดลง และทำให้การบริหารจัดการของบริษัทประกันภัยในการประกันสุขภาพมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นด้วย

12

การประกันภัยต่อ.....

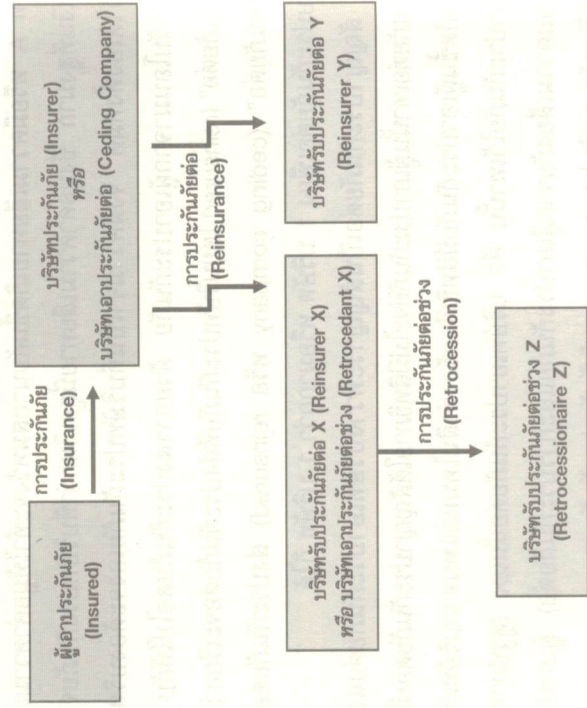
ในการดำเนินธุรกิจของบริษัทประกันภัยนั้น คือ การรับประกันความเสี่ยงภัยจากผู้เอาประกันภัย ซึ่งในบางครั้งมูลค่าของทรัพย์สินหรือชีวิตที่เอาประกันนั้นมีจำนวนเงินเอาประกันภัยเกินกว่าที่บริษัทประกันภัยหนึ่งๆ จะสามารถรับความเสี่ยงภัยไว้ได้เองทั้งหมด เช่น บริษัท A เอาประกันภัยเครื่องบินโดยสารพาณิชย์ที่มีมูลค่า 70,000 ล้านบาทกับบริษัทประกันภัย หรือนายสมหวังทำประกันชีวิตกับบริษัทประกันชีวิตด้วยจำนวนเงินเอาประกันภัย 200 ล้านบาท เป็นต้น ถ้ามีความเสียหายเกิดขึ้นกับบริษัท A หรือมีความเสียหายเกิดขึ้นกับนายสมหวังจะทำให้มูลค่าความเสียหายมีจำนวนเงินที่สูงมาก ซึ่งมูลค่าความเสียหายนี้สูงเกินกว่าที่บริษัทประกันภัยจะแบกรับภาระไว้ได้เองทั้งหมด จึงมีความจำเป็นที่บริษัทประกันภัยเองจะต้องบริหารความเสี่ยงภัยที่รับโอนมาจากผู้เอาประกันภัย ด้วยการส่งประกันภัยต่อไปให้กับ “บริษัทรับประกันภัยต่อ” (reinsurer) โดยบริษัทประกันภัยที่ส่งประกันภัยต่อจะเรียกว่า “บริษัทเอาประกันภัยต่อ” (ceding company หรือ reinsured) ส่งประกันภัยต่อไปให้กับบริษัทรับประกันภัยต่อเพียง 1 บริษัท หรือมากกว่า 1 บริษัท ก็ได้

สัญญาประกันภัยต่อเป็นสัญญาระหว่างบริษัทเอาประกันภัยต่อและบริษัทรับประกันภัยต่อเท่านั้นผู้เอาประกันภัยจะไม่สิทธิภายใต้สัญญาประกันภัยต่อเมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นผู้เอาประกันภัยมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันภัยที่ตนได้ทำประกันภัยไว้เท่านั้น คือ บริษัทเอาประกันภัยต่อนั่นเอง (ดูรูปภาพที่ 12.1 การรับประกันความเสี่ยงภัยจากผู้เอาประกันภัยและการประกันภัยต่อ) ผู้เอาประกันภัยไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทรับประกันภัยต่อ

บริษัทรับประกันภัยต่อก็สามารถลดความเสี่ยงภัยของตัวเองได้ด้วยการกระจายความเสี่ยงบางส่วนที่รับโอนความเสี่ยงภัยมาจากบริษัทเอาประกันภัยต่อ และโอนความเสี่ยงภัยไปให้บริษัทรับประกันภัยต่ออื่นๆ อีกทอดหนึ่งได้ นั่นก็คือ บริษัทรับประกันภัยต่อได้ทำการเอาประกันภัยต่ออีกครั้งหนึ่ง (second reinsurance) การเอาประกันภัยต่อของบริษัทรับประกันภัยต่อนี้เรียกว่า "การรับประกันภัยต่อช่วง" (retrocession) และบริษัทรับประกันภัยต่อที่รับโอนความเสี่ยงภัยมาจากบริษัทรับประกันภัยต่ออีกทอดหนึ่งจะเรียกว่า "บริษัทรับประกันภัยต่อช่วง" (retrocessionaire) และเรียกบริษัทรับประกันภัยต่อซึ่งเดิมเป็น Reinsurer ว่า "บริษัทเอาประกันภัยต่อช่วง" (retrocedant) ความสัมพันธ์ของความเสียหายที่บริษัทรับประกันภัยรับโอนมาจากผู้เอาประกันภัยและบริษัทรับประกันภัยทำการโอนความเสี่ยงภัยบางส่วนต่อไปให้กับบริษัทรับประกันภัยต่อ และการโอนความเสี่ยงภัยของบริษัทรับประกันภัยต่อไปให้บริษัทรับประกันภัยต่อช่วงสามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ดังรูปภาพที่ 12.1

รูปภาพที่ 12.1

การรับโอนความเสี่ยงภัยจากผู้เอาประกันภัยและการรับประกันภัยต่อ

1. ประวัติความเป็นมาของการรับประกันภัยต่อ (Reinsurance History)

ตามหลักฐานของ C. E. Golding ได้อ้างอิงถึงบันทึกข้อตกลงของการประกันภัยต่อที่เก่าแก่ที่สุดในการขนส่งสินค้าทางทะเลมาจากเมืองท่า Genoa ประเทศอิตาลีไปยังเมือง Sluys ในปี ค.ศ. 1370 โดยการรับประกันภัยต่อนี้ได้ถูกจัดทำขึ้นเพื่อคุ้มครองความเสี่ยงภัยในการเดินทางจากเมือง Cadiz ไปยังเมือง Sluys เนื่องจากต้องผ่านน่านน้ำที่มีความอันตรายมากที่สุด จึงมีการรับประกันภัยต่อเพื่อช่วยในการลดความเสี่ยงภัยของผู้รับประกันภัย

หลักฐานต่างๆ ช่วยทำให้สามารถสรุปได้ว่าการรับประกันภัยต่อเริ่มแพร่หลายตั้งแต่ศตวรรษที่ 15 โดยเริ่มในประเทศแถบเมดิเตอร์เรเนียน และได้ขยายไปยังประเทศฝรั่งเศส ยุโรปตอนเหนือ และในศตวรรษที่ 18 ได้ขยายไปยังประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวีย

การรับประกันภัยต่อในยุคแรกๆ จะใช้การรับประกันภัยต่อเฉพาะราย (facultative reinsurance) คือ บริษัทเอาประกันภัยต่อจะส่งภัยแต่ละภัยไปยังบริษัทรับประกันภัยต่อซึ่งมีสิทธิที่จะรับหรือไม่รับประกันภัยต่อก็ได้ จนกระทั่งในศตวรรษที่ 19 ที่การค้าและอุตสาหกรรมมีการเจริญเติบโต และธุรกิจประกันภัยมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทำให้มีการพัฒนาการเอาประกันภัยต่อในรูปของสัญญาประกันภัยต่อตามสัญญา (treaty reinsurance) โดยบริษัทรับประกันภัยต่อจะรับประกันภัยต่อจากบริษัทเอาประกันภัยต่อโดยอัตโนมัติ เพื่อกำหนดสิทธิและหน้าที่ของบริษัทรับประกันภัยต่อและบริษัทรับประกันภัยต่อ และเพื่อให้เสียเวลาในการเจรจาต่อรองและทำให้เกิดความเสี่ยงภัยที่ไม่สามารถเอาประกันภัยต่อได้

ปัจจุบันมีบริษัทรับประกันภัยต่อทั่วโลกประมาณ 400 บริษัท ไม่รวมบริษัทรับประกันภัยโดยตรงที่ดำเนินการธุรกิจรับประกันภัยต่อด้วย ในประเทศไทยมีบริษัทที่ดำเนินการรับประกันภัยต่ออยู่ด้วย คือ บริษัทประกันต่อแห่งเอเชีย (Asian Reinsurance Corporation) ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อประสานการประกันภัยต่อระหว่างประเทศในภาคพื้นเอเชีย และบริษัทรับประกันภัยต่อในประเทศไทย คือ บริษัทไทยรับประกันภัยต่อ (Thai Reinsurance Public Co., Ltd) ที่ทำหน้าที่รับประกันภัยต่อด้านการประกันวินาศภัย และบริษัทไทยประกันชีวิต (Thai Re Life Assurance Co., Ltd) ที่รับประกันภัยต่อด้านการประกันชีวิต

2. ประโยชน์ของการประกันภัยต่อ (Benefits of Reinsurance)

บริษัทเอาประกันภัยต่อส่งประกันภัยต่อไปยังบริษัทรับประกันภัยต่อเพราะเกิดประโยชน์ดังนี้

2.1 บริษัทเอาประกันภัยต่อสามารถเพิ่มความสามารถในการรับประกันภัย (Increasing Insurance Capacity) บริษัทเอาประกันภัยต่ออาจไม่สามารถรับประกันภัยได้ทั้งๆ ที่ภัยที่ต้องการรับประกันภัยมีความเสี่ยงภัยต่ำ หรือไม่สามารถรับประกันภัยได้ แม้ว่าบริษัทเอาประกันภัยต่อได้ประเมินความเสี่ยงภัยแล้วถ้าบริษัทรับประกันภัยจะทำให้เกิดผลกำไร และที่บริษัทเอาประกันภัยต่อไม่สามารถรับประกันภัยได้นั้นอาจเป็นเพราะบริษัทเอาประกันภัยต่อมีเงินกองทุนและเงินส่วนเกิน (capital and surplus) อยู่จำนวนจำกัด ทำให้เกิดขีดจำกัดในการรับประกันภัย การทำประกันภัยต่อจะช่วยให้บริษัทเอาประกันภัยต่อเพิ่มความสามารถในการรับประกันภัยและอาจส่งผลให้ได้รับกำไรมากขึ้น หรือมีส่วนแบ่งตลาดสูงขึ้น

2.2 บริษัทเอาประกันภัยต่อสามารถลดความเสียหายจากหัตถภัย (Reducing Catastrophe Loss) มหันตภัยต่างๆ เช่น พายุไต้ฝุ่น น้ำท่วม แผ่นดินไหว สึนามิ การก่อการร้าย การก่อวินาศกรรม เป็นต้น ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นจำนวนมาก การประกันภัยต่อจะช่วยให้บรรเทาความเสียหายจำนวนมากที่อาจเกิดขึ้นกับบริษัทเอาประกันภัยต่อได้

2.3 บริษัทเอาประกันภัยต่อสามารถรักษาความมีเสถียรภาพในการดำเนินงาน (Stabilizing Operating Results) การประกันภัยต่อช่วยรักษากำไรของบริษัทเอาประกันภัยต่อให้คงที่ ทำให้ผลการดำเนินงานในแต่ละไตรมาสหรือแต่ละปีมีความสม่ำเสมอและมีเสถียรภาพ เพราะถ้าบริษัทเอาประกันภัยต่อต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เอาประกันภัยเป็นเงินจำนวนมากจากมหันตภัย หรือจากความเสียหายสูงๆ ที่รับประกันภัยไว้ จะทำให้ค่าสินไหมทดแทนมีจำนวนมาก ส่งผลให้อัตราส่วนค่าสินไหมทดแทน (loss ratio) มีค่าสูง และอาจส่งผลให้เกิดค่าใช้จ่ายต่างๆ สูง เช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดการค่าสินไหมทดแทน ทำให้อัตราส่วนค่าใช้จ่าย (expense ratio) สูงตามไปด้วย ผลกระทบเหล่านี้ทำให้บริษัทเอาประกันภัยต่อต้องขาดทุนหรือล้มละลาย

ก็เป็นได้ เพราะไม่มีสินทรัพย์หรือเงินกองทุนมากพอที่จะนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการชดเชยและจัดการค่าสินไหมทดแทน

2.4 บริษัทเอาประกันภัยต่อสามารถใช้การประกันภัยต่อเป็นแหล่งสนับสนุนทางการเงิน (Source of Financing) ในแต่ละปีที่บริษัทเอาประกันภัยต่อมีการเจริญเติบโตมากจนเกินไป อาจไม่ใช่วิธีการที่นักในการทำธุรกิจประกันภัย เนื่องจากเบี้ยประกันภัยที่บริษัทเอาประกันภัยต่อได้รับจากผู้เอาประกันภัยไม่ใช่ว่าได้ทั้งหมดของบริษัทเอาประกันภัยต่อ แต่ต้องมีการกันเงินส่วนหนึ่งไว้เป็นเงินสำรอง หรือก็คือเงินสำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถือเป็นรายได้ (unearned premium reserve) นอกจากนั้นทุกๆ ความเสี่ยงภัยที่บริษัทเอาประกันภัยต่อรับโอนความเสี่ยงภัยจากผู้เอาประกันภัยอาจกลายเป็นความเสียหายเมื่อใดก็ได้ ดังนั้น บริษัทเอาประกันภัยต่อจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสำรองเงินส่วนหนึ่งไว้ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้น หรือก็คือเงินสำรองค่าสินไหมทดแทน (loss reserve) เงินสำรองทั้งสองประเภทดังกล่าวข้างต้นถือได้ว่าเป็นหนี้สิน (liability) ของบริษัทเอาประกันภัยต่อ และเมื่อมีหนี้สินเพิ่มขึ้นจากการเจริญเติบโตทางธุรกิจ จะส่งผลให้เงินกองทุนของบริษัทเอาประกันภัยต่อมีค่าลดลง ดังนั้น การประกันภัยต่อจะช่วยเป็นแหล่งเงินทุนให้บริษัทเอาประกันภัยต่อได้ เนื่องจากบริษัทรับประกันภัยต่อจะต้องฝากเงินจำนวนหนึ่งไว้กับบริษัทเอาประกันภัยต่อ ในรูปของเงินสำรองเบี้ยประกันภัยต่อ (reinsurance premium reserve) รวมทั้งค่าบำเหน็จประกันภัยต่อ (reinsurance commission) ให้แก่บริษัทเอาประกันภัยต่อด้วย ทำให้บริษัทเอาประกันภัยต่อจะมีเงินเพิ่มขึ้น และสามารถชำระค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้มากขึ้นด้วย

2.5 บริษัทเอาประกันภัยต่อจะได้รับการสนับสนุนด้านเทคนิคและความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ (Receiving Technical Support and Academic Assistance) บริษัทรับประกันภัยต่อมักมีความเชี่ยวชาญและมีความชำนาญพิเศษในการรับประกันภัย ดังนั้น เมื่อบริษัทเอาประกันภัยต่อต้องการขยายการดำเนินงานไปสู่การรับประกันภัยประเภทใหม่ๆ หรือการประกันภัยแบบใหม่ๆ ก็มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือทางด้านเทคนิค เช่น ข้อมูล สถิติ การวิเคราะห์ต่างๆ และการสนับสนุนทางด้าน

วิชาการ รวมทั้งคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการพิจารณาประกันภัยและการคำนวณอัตราเบี้ยประกันภัย ในประเทศไทยมีบริษัทรับประกันภัยต่อที่ให้บริการด้านนี้ เช่น มิวนิค รี กรุ๊ป (Munich Re Group) สวิส รี (Swiss Re) เคียวอิ ไคฟุ อินซัวรันส์ (Kyoei Life Insurance) และไดเออิชิ มิวชัว ลีฟ อินซัวรันส์ (Dai-ichi Mutual Life Insurance) เป็นต้น

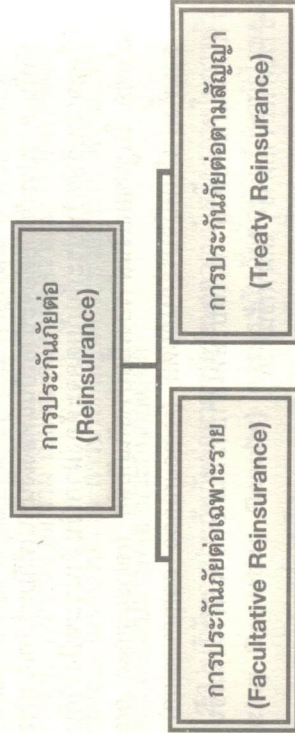
3. วิธีการประกันภัยต่อ (Methods of Reinsurance)

บริษัทเอาประกันภัยต่อสามารถโอนความเสี่ยงภัยไปให้บริษัทรับประกันภัยต่อได้

2. วิธีคือ การประกันภัยต่อเฉพาะราย (facultative reinsurance) และการประกันภัยต่อตามสัญญา (treaty reinsurance) ดังแสดงในรูปภาพที่ 12.2

รูปภาพที่ 12.2

วิธีการประกกันภัยต่อ

3.1 การประกันภัยต่อเฉพาะราย (Facultative Reinsurance)

การประกันภัยต่อเฉพาะรายเป็นวิธีการการประกันภัยต่อวิธีแรกที่เหมาะสมที่สุด โดยมีหลักสำคัญ คือ บริษัทเอาประกันภัยจะต้องแข็งแกร่งภัยให้บริษัทรับประกันภัยต่อพิจารณา เนื่องจากไม่มีข้อตกลงล่วงหน้าว่าบริษัทเอาประกันภัยต่อและบริษัทรับประกันภัยต่อ บริษัทรับประกันภัยต่อจะพิจารณารายละเอียดของภัยที่บริษัทเอาประกันภัยต่อเสนอมาอย่างละเอียด และมีสิทธิที่จะรับประกันภัยต่อหรือปฏิเสธไม่รับประกันภัยต่อก็ได้ตามความเห็นและนโยบายในการรับประกันภัยของ บริษัทรับประกันภัยต่อ รวมทั้งจะพิจารณาจำนวนเงินเอาประกันภัยที่จะรับประกันภัยต่อด้วย

บริษัทเอาประกันภัยต่อมัจจะจะใช้การประกันภัยต่อเฉพาะราย เมื่อ (1) กรมธรรม์ประกันภัยที่ออกให้กับผู้เอาประกันฯ มีจำนวนเงินเอาประกันภัยสูงกว่าจำนวนเงินที่บริษัทเอาประกันภัยต่อสามารถโอนความเสี่ยงภัยไปให้กับบริษัทรับประกันภัยต่อได้ทำการประกันภัยต่อตามสัญญา (treaty reinsurance) ไว้แล้ว หรือเป็นเพราะ (2) ภัยที่บริษัทเอาประกันภัยต่อรับโอนความเสี่ยงจากผู้เอาประกันภัย เป็นภัยยกเว้นที่อยู่ในข้อกำหนดของการประกันภัยต่อตามสัญญา หรือเป็นภัยที่มีความเสี่ยงภัยสูงมาก หรือเป็นภัยที่มีความเสี่ยงภัยสูงกว่าความเสี่ยงภัยมาตรฐาน (standard risk) หรือมีสถิติความเสียหายบ่อยครั้งและมีมูลค่าความเสียหายสูงๆ ซึ่งบริษัทเอาประกันภัยต่อไปประสงค์จะให้การประกันภัยต่อตามสัญญาที่อยู่ต้องเสียประวัติการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจำนวนมากเกินไป หรือเป็นภัยที่ต้องอาศัยความรู้และความชำนาญพิเศษของบริษัทรับประกันภัยต่อการพิจารณาประกันภัยและการคำนวณอัตราเบี้ยประกันภัย ปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเหตุผลที่ทำให้บริษัทเอาประกันภัยต่อโดยทั่วไปมักจะใช้การประกันภัยต่อเฉพาะราย บริษัทเอาประกันภัยต่อจะได้รับประโยชน์และมีข้อพิวระวังจากการประกันภัยต่อเฉพาะรายดังนี้

3.1.1 ประโยชน์จากการทำประกันภัยต่อเฉพาะราย (Benefits of Facultative Reinsurance)

- บริษัทเอาประกันภัยต่อสามารถลดความเสียหายที่มีประกันจาก

ต่ำสุด คือ ความเสี่ยงที่กระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง หรือความเสี่ยงของคน

จำนวนมากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่เอาประกันภัยไว้กับบริษัทเอาประกันภัยต่อ บริษัทเอาประกันภัยต่อจะมีความเสี่ยงภัยสูง เพราะความเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้นของหน่วยเสี่ยงภัย (exposure unit) ใดๆ อาจไม่เป็นอิสระต่อกันและกัน (dependent) และจะส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงภัยของหน่วยเสี่ยงภัยอื่นที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกันหรืออยู่ในกลุ่มเดียวกัน เช่น บริษัทเอาประกันภัยต่อมีหน่วยเสี่ยงภัย คือ บ้านที่อยู่อาศัยจำนวนมากหลายหลังที่ปลูกอยู่ในอำเภอเดียวกัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ดังนั้น เมื่อเกิดภัยน้ำท่วม บ้านที่อยู่อาศัยทุกหลังหรือเกือบทุกหลังจะได้รับความเสี่ยงภัยพร้อมๆ กัน ทำให้บริษัทเอาประกันภัยต่อต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนจำนวนมากให้แก่ผู้เอาประกันภัย หรือในกรณีที่บริษัทเอาประกันภัยต่อมีผู้เอาประกันภัยจำนวนมากทำงานอยู่ในโรงงาน XYZ และพนักงานทุกคนของโรงงานนี้ได้ทำประกันภัยอยู่ใต้เหตุส่วนบุคคลไว้กับบริษัทเอาประกันภัยต่อ ดังนั้น ถ้าผู้เอาประกันภัยที่ทำงานอยู่ในโรงงาน XYZ เกิดอุบัติเหตุพร้อมๆ กันจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในโรงงาน XYZ จะทำให้บริษัทเอาประกันภัยต่อต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนจำนวนมากให้แก่ผู้เอาประกันภัย ความเสียหายที่เกิดขึ้นพร้อมๆ กันนี้อาจมีมูลค่าสูงเกินกว่าที่ความสามารถของบริษัทเอาประกันภัยต่อจะชดเชยได้ ดังนั้น บริษัทเอาประกันภัยต่อสามารถลดความเสี่ยงภัยเหล่านี้ได้ด้วยการทำงานร่วมกันภัยต่อเฉพาะราย

- ภัยบางประเภทที่การประกันภัยต่อตามสัญญาจะเป็นข้อยกเว้น บริษัทเอาประกันภัยต่อสามารถทำการประกันภัยต่อเฉพาะรายได้ เพื่อบริหารความเสี่ยงภัยที่อาจเกิดจากภัยยกเว้นในกรมธรรม์ประกันภัยต่อตามสัญญา

- จำนวนเงินเอาประกันภัยที่บริษัทเอาประกันภัยต่อได้ระบุไว้ในกรมธรรม์ประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันภัยนั้น อาจมีจำนวนเงินเอาประกันภัยมากกว่าจำนวนเงินเอาประกันภัยที่ได้รับไว้ใ้ในกรมธรรม์ประกันภัยต่อตามสัญญา (treaty) ที่บริษัทเอาประกันภัยต่อได้ทำสัญญาเอาประกันภัยต่อไว้กับบริษัทรับประกันภัยต่อการทำการประกันภัยต่อเฉพาะรายจะช่วยให้บริษัทเอาประกันภัยต่อเพิ่มขีดความสามารถในการรับประกันภัยได้

- ความเสี่ยงภัยสูงๆ อาจส่งผลให้เกิดความเสียหายมหาศาล ซึ่งจะเป็นผลให้บริษัทเอาประกันภัยต่อต้องเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจำนวนมากจากการประกันภัยต่อตามสัญญา ทำให้การประกันภัยต่อตามสัญญาที่มีประวัติค่าสินไหม

ทดแทนสูง และบริษัทรับประกันภัยต่อที่ทำสัญญาแบบนี้อาจไม่ยอมรับความเสี่ยงภัยอื่นๆ จากบริษัทเอาประกันภัยต่อ ดังนั้น การประกันภัยต่อเฉพาะรายสำหรับความเสี่ยงภัยสูงๆ จะช่วยทำให้ผลการรับประกันภัยต่อของการประกันภัยต่อตามสัญญาไม่เกิดค่าสินไหมทดแทนมากจนเกินไป

3.1.2 ข้อพิจารณาจากการทำงานร่วมกันภัยต่อเฉพาะราย (Concerns of Facultative Reinsurance)

- บริษัทเอาประกันภัยต่อเกิดความเสี่ยงภัยในการทำประกันภัยต่อเนื่องจากบริษัทรับประกันภัยต่ออาจไม่ตกลงรับประกันภัยต่อในความเสี่ยงภัยที่บริษัทเอาประกันภัยต่อได้เสนอไป จึงทำให้เกิดความไม่คล่องตัวในการดำเนินธุรกิจ และก่อให้เกิดความวิตกกังวลแก่ผู้บริหารของบริษัทเอาประกันภัยต่อ
- การประกันภัยต่อเฉพาะรายมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและการจัดการสูง โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในด้านเอกสารต่างๆ และใบคำขอเอาประกันภัยต่อที่จะต้องนำเสนอบริษัทรับประกันภัยต่อ รวมทั้งค่าใช้จ่ายในกรมธรรม์ประกันภัยต่อแต่ละรายที่จะขอทำการประกันภัยต่อ

- ค่าบำเหน็จการประกันภัยต่อ (reinsurance commission) ที่บริษัทเอาประกันภัยต่อได้รับจากการประกันภัยต่อเฉพาะราย จะมีจำนวนน้อยกว่าค่าบำเหน็จการประกันภัยต่อที่บริษัทเอาประกันภัยต่อได้รับจากบริษัทรับประกันภัยต่อจากการทำประกันภัยต่อตามสัญญา เนื่องจากการทำงานร่วมกันภัยต่อเฉพาะรายมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการรับประกันภัยต่อสูงกว่า

- บริษัทเอาประกันภัยต่อจะต้องเปิดเผยข้อมูลในการพิจารณารับประกันภัยต่อให้แก่บริษัทรับประกันภัยต่อทราบ รวมทั้งแจ้งให้บริษัทรับประกันภัยต่อทราบทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญของการทำงานร่วมกันภัยต่อ เช่น การเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินที่เอาประกันภัย การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนเงินเอาประกันภัย เป็นต้น

3.2 การประกันภัยต่อตามสัญญา (Treaty Reinsurance)

การประกันภัยต่อตามสัญญาเป็นวิธีที่บริษัทเอาประกันภัยต่อนิยมมากในการทำประกันภัยต่อ เนื่องจากเป็นวิธีที่สะดวกและช่วยให้เกิดความคล่องตัวในการ

บริหารจัดการ ผู้เอาประกันภัยจะต้องตกลงในรายละเอียดของเงื่อนไขสัญญาประกันภัย ต่อเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้ากับผู้รับประกันภัยต่อ ในกรมธรรม์ประกันภัยต่อ ตามสัญญาจะระบุเงื่อนไข ขอบเขต ข้อยกเว้น และจำนวนเงินเอาประกันภัยสูงสุดในการทำประกันภัยต่อ กรมธรรม์ประกันภัยต่อตามสัญญาจะระบุภัยที่ได้รับการคุ้มครองอย่างกว้างๆ และผู้รับประกันภัยต่อตกลงที่รับประกันภัยต่อทุกรายที่บริษัทเอาประกันภัยต่อได้จัดสรรเข้าไปในสัญญาประกันภัยต่อตามสัญญา โดยจะทำสัญญาประกันภัยต่อตามสัญญาแยกตามประเภทของการประกันภัย เช่น สัญญาประกันภัยต่อตามสัญญาประเภทการประกันภัยรถยนต์ สัญญาประกันภัยต่อตามสัญญาประเภทการประกันอัคคีภัย สัญญาประกันภัยต่อตามสัญญาประเภทการประกันภัยทางทะเลและขนส่ง สัญญาประกันภัยต่อตามสัญญาประเภทการประกันภัยเบ็ดเตล็ด เป็นต้น

สัญญาประกันภัยต่อตามสัญญาจึงเป็นข้อตกลงอย่างเป็นทางการและมีผลผูกพันทางกฎหมาย ระหว่างบริษัทเอาประกันภัยกับบริษัทรับประกันภัยต่อ โดยบริษัทรับประกันภัยต่อจะรับประกันภัยต่อทุกๆ รายโดยอัตโนมัติที่ได้ถูกจัดสรรเข้าไปในสัญญาประกันภัยต่อตามสัญญา

บริษัทเอาประกันภัยต่อจะได้รับประโยชน์และมีข้อพึงระวังจากการประกันภัยต่อตามสัญญาดังนี้

3.2.1 ประโยชน์จากการทำประกันภัยต่อตามสัญญา (Benefits of Treaty Reinsurance)

- บริษัทเอาประกันภัยต่อจะมีความเสี่ยงภัยลดลง และเกิดความแน่นอนมากขึ้นในการเอาประกันภัยต่อ เนื่องจากบริษัทรับประกันภัยต่อจะต้องรับประกันภัยต่างๆ โดยอัตโนมัติถ้าเป็นภัยที่อยู่ในเงื่อนไขของสัญญาประกันภัยต่อตามสัญญา
- บริษัทเอาประกันภัยต่อสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเนื่องจากขั้นตอนในการทำงานและการจัดการการประกันภัยต่อตามสัญญามีน้อยกว่าประกันภัยต่อเฉพาะราย ทำให้บริษัทเอาประกันภัยต่อสามารถจัดการการประกันภัยต่อจำนวนหลายๆ รายได้ในช่วงเวลาเดียวกัน ดังนั้น จึงเป็นการประหยัดเวลาในการพิจารณารับประกันภัยต่ออีกด้วย

- บริษัทเอาประกันภัยต่อจะมีพันธมิตรที่ดี คือ บริษัทรับประกันภัยต่อ เพราะเป็นการทำประกันภัยระยะยาว โดยจะต้องอายุสัญญาต่อเนื่องในแต่ละปีเว้นแต่ฝ่ายหนึ่งขอยกเลิกสัญญาโดยการแจ้งล่วงหน้า
- ความเสี่ยงภัยที่บริษัทเอาประกันภัยต่อไปให้กับบริษัทรับประกันภัยต่อที่ทำสัญญาประกันภัยต่อตามสัญญาจะได้รับการกระจายความเสี่ยงภัย (diversified) มากกว่าการรับประกันภัยต่อเฉพาะราย เพราะบริษัทรับประกันภัยต่อที่รับการประกันภัยต่อตามสัญญาจะมีความเสี่ยงภัยต่างๆ ในพอร์ตโฟลิโอ (risk portfolio) มากกว่าบริษัทรับประกันภัยต่อที่รับการประกันภัยต่อเฉพาะราย
- บริษัทเอาประกันภัยต่อจะได้รับค่าบำเหน็จการประกันภัยต่อมากกว่าจากการรับประกันภัยต่อตามสัญญา ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับบริษัทเอาประกันภัยต่อในการเพิ่มความสามารถในการใช้จ่ายโดยเฉพาะในการจ่ายค่าบำเหน็จให้แก่ตัวแทนหรือนายหน้าประกันภัย

3.2.2 ข้อพึงระวังจากการทำประกันภัยต่อตามสัญญา (Concerns of Treaty Reinsurance)

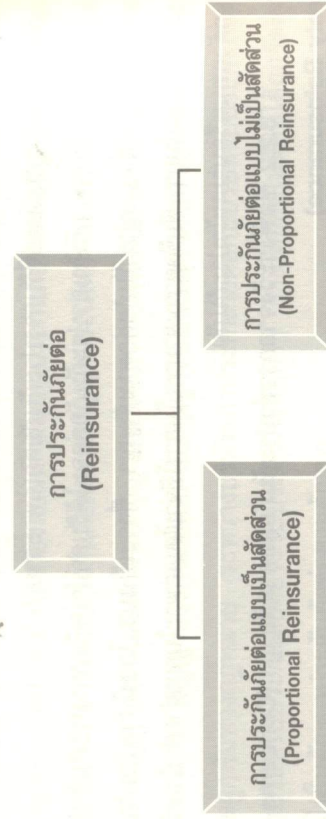
- บริษัทเอาประกันภัยต่อถูกจำกัดด้วยขอบเขตหรือข้อยกเว้นของสัญญาการประกันภัยต่อตามสัญญาที่บริษัทเอาประกันภัยต่อไปให้กับบริษัทรับประกันภัยต่อ ทำให้บริษัทเอาประกันภัยต่อเกิดความเสี่ยงภัยขึ้นว่ามีบางภัยอาจไม่ได้รับความคุ้มครองจากการทำประกันภัยต่อตามสัญญา
- บริษัทเอาประกันภัยต่อจะต้องแจ้งให้บริษัทรับประกันภัยต่อทราบเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่เป็นสาระสำคัญในสัญญาประกันภัยต่อ และจะต้องได้รับอนุมัติการเปลี่ยนแปลงนั้นจากบริษัทรับประกันภัยต่อเสียก่อนจึงจะแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขต่างๆ ในสัญญาประกันภัยต่อไปได้
- บริษัทเอาประกันภัยต่ออาจสูญเสียโอกาสในกรณีพอร์ทโฟลิโอการรับประกันภัยมีความเสี่ยงภัยที่ดีและมีอัตราส่วนค่าสินไหมทดแทนต่ำ แต่การทำประกันภัยต่อตามสัญญาจะทำให้บริษัทเอาประกันภัยต่อต้องสูญเสียเปรียบประกันภัยต่อจำนวนมากไปให้กับบริษัทรับประกันภัยต่อโดยอัตโนมัติทั้งๆ ที่อาจจะเกิดความเสี่ยงภัยที่ดีเหล่านั้นไว้เองได้ ซึ่งจะทำให้บริษัทเอาประกันภัยต่อสูญเสียโอกาสที่จะมีกำไรจากการดำเนินงานมากขึ้น

4. แบบของการประกันภัยต่อ (Types of Reinsurance)

การประกันภัยต่อสามารถแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ การประกันภัยต่อแบบเป็นสัดส่วน (proportional reinsurance) และการประกันภัยต่อแบบไม่เป็นสัดส่วน (non-proportional reinsurance) ซึ่งมีรายละเอียดดังแสดงในรูปภาพที่ 12.3

รูปภาพที่ 12.3

แบบการประกันภัยต่อ

4.1 การประกันภัยต่อแบบเป็นสัดส่วน (Proportional Reinsurance)

การประกันภัยต่อแบบเป็นสัดส่วนเป็นการประกันภัยต่อที่กำหนดให้บริษัทเอาประกันภัยและบริษัทรับประกันภัยต่อรับผิดค่าสินไหมทดแทนตามสัดส่วนที่ระบุไว้ในสัญญาประกันภัยต่อ เช่น บริษัทเอาประกันภัยต่อตกลงรับผิดชอบ 25 เปอร์เซ็นต์ และบริษัทรับประกันภัยต่อตกลงรับผิดชอบ 75 เปอร์เซ็นต์ในทุกๆ บาทของค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้น สัดส่วนที่ระบุไว้ในสัญญาประกันภัยต่อนอกจากจะหมายถึงสัดส่วนความรับผิดชอบที่บริษัทรับประกันภัยต่อแล้ว จะหมายถึงถึงสัดส่วนของเบี้ยประกันภัยที่บริษัทเอาประกันภัยต่อและบริษัทรับประกันภัยต่อจะได้รับด้วย

4.2 การประกันภัยต่อแบบไม่เป็นสัดส่วน (Non-Proportional Reinsurance)

การประกันภัยต่อแบบไม่เป็นสัดส่วนเป็นการประกันภัยต่อที่กำหนดให้บริษัทเอาประกันภัยต่อรับผิดชอบเองในความเสียหายส่วนแรกที่เกิดขึ้น (deductible) และบริษัทรับประกันภัยต่อจะรับผิดชอบค่าสินไหมทดแทนส่วนที่เกินกว่าความเสียหาย

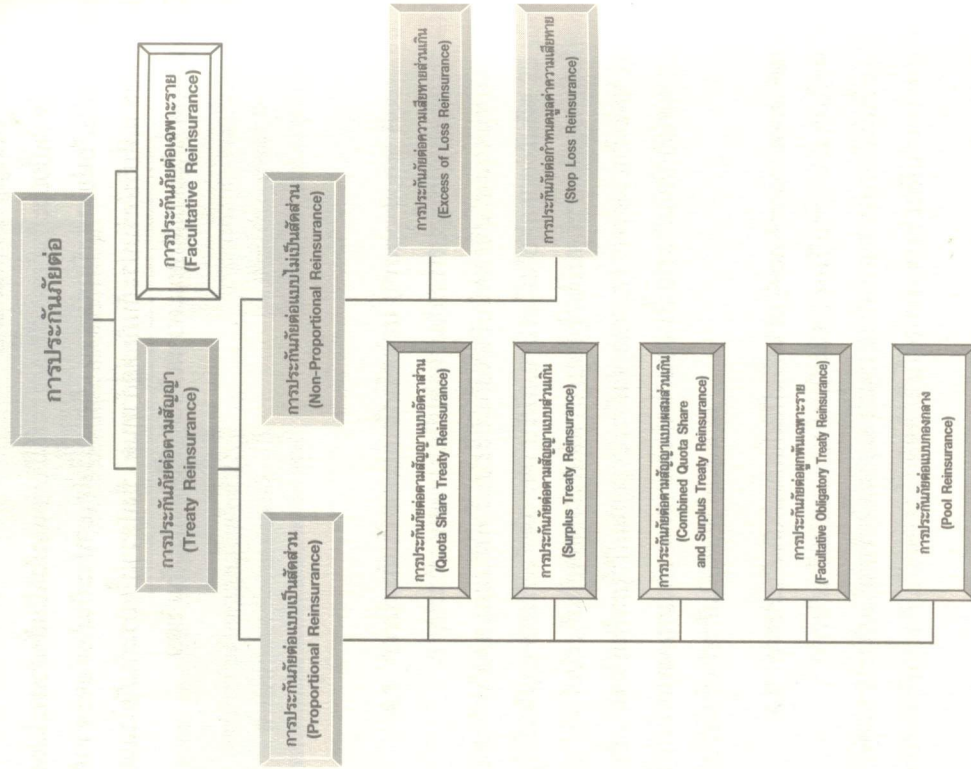
ส่วนแรก แต่สูงสุดไม่เกินจำนวนเงินที่ระบุความรับผิดชอบของบริษัทรับประกันภัยต่อ (cover หรือ security) ตามที่ได้ตกลงไว้กับบริษัทเอาประกันภัยต่อ เช่น บริษัทเอาประกันภัยต่อตกลงรับผิดชอบในความเสียหายส่วนแรก 300,000 บาทแรก ดังนั้นค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นกับบริษัทเอาประกันภัยต่อที่มีจำนวนไม่เกิน 300,000 บาทต่อครั้ง บริษัทเอาประกันภัยต่อต้องรับผิดชอบ ไม่สามารถเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทรับประกันภัยต่อได้ แต่สำหรับค่าสินไหมทดแทนส่วนที่เกินกว่าค่าความเสียหายส่วนแรกนั้น บริษัทรับประกันภัยต่อจะเป็นผู้รับผิดชอบ และจะรับผิดชอบถึงจำนวนเงินสูงสุดที่ได้รับไว้ในสัญญาประกันภัยต่อ

อัตราเบี้ยประกันภัยของสัญญาประกันภัยต่อแบบไม่เป็นสัดส่วนจะไม่เหมือนกับสัญญาประกันภัยต่อแบบเป็นสัดส่วน คือ บริษัทเอาประกันภัยต่อจะจ่ายอัตราเบี้ยประกันภัยตามที่บริษัทรับประกันภัยต่อกำหนด ซึ่งอัตราเบี้ยประกันภัยในแต่ละปีอาจมีความแตกต่างกันตามลักษณะความเสี่ยงภัยที่ได้ส่งประกันภัยต่อ

บริษัทเอาประกันภัยต่อสามารถเลือกใช้วิธีการประกันภัยต่อตามสัญญา โดยทำประกันภัยต่อแบบเป็นสัดส่วน ซึ่งก็คือการประกันภัยต่อตามสัญญาแบบเป็นสัดส่วน (proportional treaty reinsurance) และการประกันภัยต่อตามสัญญาแบบไม่เป็นสัดส่วน (non-proportional treaty reinsurance) มีรูปแบบของสัญญา ดังแสดงในรูปภาพที่ 12.4

รูปภาพที่ 12.4

การประกันภัยต่อตามสัญญาแบบเป็นสัดส่วน และแบบไม่เป็นสัดส่วน

• สัญญาการประกันภัยต่อตามสัญญาแบบเป็นสัดส่วน (Proportional Treaty Reinsurance) มีรูปแบบต่างๆ ดังนี้

(1) การประกันภัยต่อตามสัญญาแบบอัตราส่วน (Quota Share Treaty Reinsurance)

การประกันภัยต่อตามสัญญาแบบอัตราส่วนเป็นข้อตกลงระหว่างบริษัทเอาประกันภัยที่จะต้องจัดสรรทุกภัยให้บริษัทรับประกันภัยต่อและบริษัทรับประกันภัยต่อจะต้องรับประกันภัยต่อทุกภัยที่บริษัทเอาประกันภัยต่อได้รับโอนความเสี่ยงภัยมาจากผู้เอาประกันภัย ซึ่งบริษัทรับประกันภัยต่อและบริษัทเอาประกันภัยต่อจะตกลงกัน ในสัดส่วนที่ชัดเจนในการรับประกันภัยต่อ เช่น 75 เปอร์เซ็นต์ของค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นที่บริษัทรับประกันภัยต่อจะรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้บริษัทเอาประกันภัยต่อ และอีก 25 เปอร์เซ็นต์ของค่าสินไหมทดแทนนั้นบริษัทเอาประกันภัยต่อจะรับผิดชอบเสี่ยงภัยไว้เอง

ในสัญญาการประกันภัยต่อแบบอัตราส่วนนี้ บริษัทรับประกันภัยต่อจะรับจำนวนเงินสูงสุดต่อหนึ่งภัยที่บริษัทรับประกันภัยต่อจะรับผิดชอบในค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้น ส่วนที่เกินกว่าจำนวนเงินสูงสุดในการทำประกันภัยต่อแบบอัตราส่วนนั้น บริษัทเอาประกันภัยต่อต้องรับผิดชอบเอง หรือบริษัทเอาประกันภัยต่อสามารถทำการประกันภัยต่อเฉพาะรายในส่วนเกินจำนวนเงินสูงสุดความรับผิดชอบได้

(2) การประกันภัยต่อตามสัญญาแบบส่วนเกิน (Surplus Treaty Reinsurance)

การประกันภัยต่อตามสัญญาแบบส่วนเกินจะมีความคล้ายคลึงกับการประกันภัยต่อตามสัญญาแบบอัตราส่วน แต่สำหรับจำนวนเงินสูงสุดความรับผิดชอบของบริษัทรับประกันภัยต่อ (maximum treaty limit) จะกำหนดเป็นจำนวนเท่า (number of lines) เช่น 5 เท่า หรือ 10 เท่า ของจำนวนเงินที่บริษัทเอาประกันภัยต่อรับความเสี่ยงภัยไว้เอง (retention limit) เช่น บริษัทเอาประกันภัยต่อรับความเสี่ยงภัยไว้เองเป็นจำนวนเงิน 500,000 บาท ดังนั้น เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นด้วยจำนวนเงินไม่เกิน 500,000 บาท บริษัทเอาประกันภัยต่อจะรับผิดชอบ แต่ถ้าความเสียหายมีจำนวนเงินที่มากกว่า 500,000 บาท บริษัทรับประกันภัยต่อจะขอใช้ค่าสินไหมทดแทนให้ในส่วนที่เกิน 500,000 บาท แต่ไม่เกิน 5 เท่า หรือไม่เกิน 10 เท่า ของจำนวนเงิน 500,000 บาท เป็นต้น

นอกจากนี้ ในกรณีที่บริษัทเอาประกันภัยที่มีจำนวนเงินเอาประกันเกินกว่าจำนวนเงินสูงสุดที่บริษัทจะรับประกันภัยต่อจะรับประกันตามสัญญา บริษัทเอาประกันภัยต่อก็สามารถทำการประกันภัยต่อเฉพาะรายเพิ่มเติมสำหรับจำนวนเงินเอาประกันภัยส่วนเกินได้

(3) การประกันภัยต่อตามสัญญาแบบอัตราผสมส่วนเกิน (Combined Quota Share and Surplus Treaty Reinsurance)

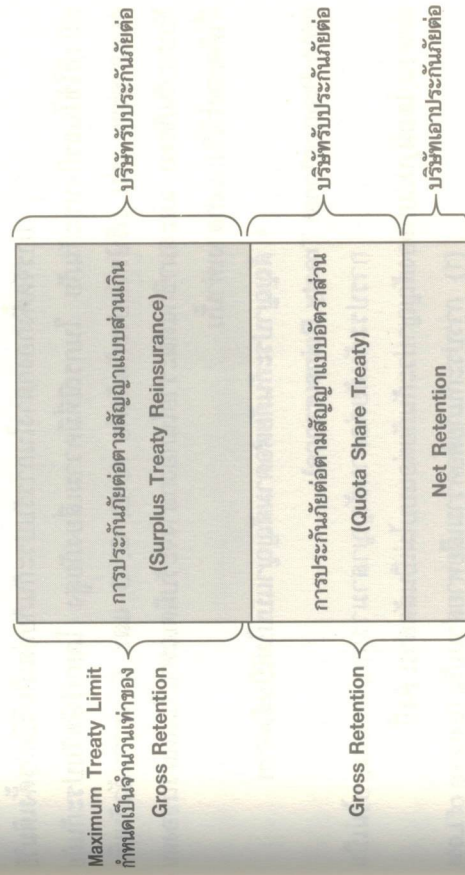
การประกันภัยต่อตามสัญญาแบบนี้เป็นการพัฒนาผสมส่วนเกินระหว่าง การประกันภัยต่อตามอัตราส่วนและการประกันภัยต่อตามสัญญาแบบส่วนเกิน โดยในส่วนของการประกันภัยต่อตามสัญญาแบบอัตราส่วนนั้น บริษัทเอาประกันภัย ต่อและบริษัทรับประกันภัยต่อจะร่วมกันรับความเสี่ยงภัยตามสัดส่วนที่ได้ตกลงกันไว้ เช่น 75 เปอร์เซ็นต์ของค่าสินไหมทดแทนที่บริษัทรับประกันภัยต่อจะรับผิดชอบ และอีก 25 เปอร์เซ็นต์ของค่าสินไหมทดแทนที่บริษัทเอาประกันภัยต่อจะรับผิดชอบ หรือก็คือ ความเสี่ยงภัยสุทธิ (net retention) ส่วนที่บริษัทเอาประกันภัยต่อและบริษัท รับประกันภัยต่อตามสัญญาแบบอัตราส่วนร่วมกันรับผิดชอบจะเรียกว่า "Gross Retention"

บริษัทรับประกันภัยต่อไม่ได้รับผิดชอบเพียงแต่ค่าสินไหมทดแทน ส่วนเกินของความเสียหายสุทธิที่บริษัทเอาประกันภัยต่อต้องรับผิดชอบ แต่จะเพิ่มจำนวนเงินสูงสุดที่บริษัทรับประกันภัยต่อจะรับผิดชอบตามสัญญาการประกันภัยต่อแบบส่วนเกิน โดยจะกำหนดเป็นจำนวนเท่าของ Gross Retention โดยรายละเอียดได้แสดงไว้ใน

รูปภาพที่ 12.5

รูปภาพที่ 12.5

การประกันภัยต่อตามสัญญาแบบอัตราผสมส่วนเกิน

ที่มา : การประกันภัยต่อไม่ยากอย่างที่คิด Reinsurance: Make It Easy. สมาคมประกันวินาศภัย. บริษัทธนาพลัส จำกัด กรุงเทพฯ พ.ศ. 2552. หน้า 35.

(4) สัญญาประกันภัยต่อผูกพันแบบเฉพาะราย (Facultative Obligatory Treaty Reinsurance)

สัญญาประกันภัยต่อแบบนี้เป็นกรนำเอาวิธีการประกันภัยต่อเฉพาะรายมาผสมกับการประกันภัยต่อตามสัญญา บริษัทเอาประกันภัยต่อไม่จำเป็นต้องจัดสรรทุนภัยให้แก่บริษัทรับประกันภัยต่อ แต่สามารถจะคัดเลือกเฉพาะภัยที่เห็นควรในการทำประกันภัยต่อ และถ้าบริษัทเอาประกันภัยต่อจัดสรรภัยใดๆ เข้ามาในการประกันภัยต่อตามสัญญา บริษัทรับประกันภัยต่อจะต้องรับประกันภัยต่อทุกรายโดยอัตโนมัติ ครอบงำที่จำนวนเงินเอาประกันภัยไม่เกินจำนวนเงินสูงสุดที่บริษัทรับประกันภัยต่อจะรับผิดชอบได้ระบุไว้ในสัญญาประกันภัยต่อ

(5) สัญญาประกันภัยต่อแบบกองกลาง (Pool Reinsurance)

การจัดตั้งกองกลางในการรับประกันภัยต่อเป็นวิธีการดั้งเดิมวิธีหนึ่งที่ใช้ในธุรกิจประกันภัย ในกรณีที่มีความเสี่ยงภัยสูง โดยบริษัทรับประกันภัยต่อหลายราย เช่น บริษัทรับประกันภัยต่อ A, B, C, D และ E จะรวมตัวกันเพื่อรับประกันภัยต่อ และสมาชิกแต่ละรายในกองกลางจะรับผิดชอบเฉพาะในสัดส่วนของตนที่ได้ตกลงไว้กับกองกลางเท่านั้น

• สัญญาประกันภัยต่อตามสัญญาแบบไม่เป็นสัดส่วน

(Non-Proportional Treaty Reinsurance)

การรับประกันภัยต่อตามสัญญาสามารถแบ่งตามแบบไม่เป็นสัดส่วน โดยมีรูปแบบของสัญญาประกันภัยต่อแบบไม่เป็นสัดส่วน ดังนี้

(1) การรับประกันภัยต่อความเสียหายส่วนเกิน (Excess of Loss Reinsurance)

การรับประกันภัยต่อความเสียหายส่วนเกินจะใช้ในการคุ้มครองความเสียหายของบริษัทเอาประกันภัยต่อที่เกิดขึ้นจากการรับผิดชอบความเสียหายส่วนแรก (deductible หรือ retention หรือ excess point) โดยบริษัทเอาประกันภัยต่อจะต้องรับผิดชอบความเสียหายส่วนแรกก่อนและบริษัทรับประกันภัยต่อจะรับผิดชอบความเสียหายส่วนที่เกินจากความเสียหายส่วนแรก ไปจนกระทั่งถึงจำนวนความรับผิดชอบสูงสุด (cover limit) การคุ้มครองความเสียหายส่วนเกินมักจะเรียกว่า XOL cover หรือ XL cover

(2) การประกันภัยต่อกำหนดมูลค่าความเสียหาย (Stop Loss Reinsurance)

บริษัทรับประกันภัยต่อจะชดใช้ค่าเสียหายให้แก่บริษัทเอาประกันภัยต่อ เมื่ออัตราส่วนค่าสินไหมทดแทน (loss ratio) จากการรับประกันภัยของบริษัทเอาประกันภัยต่อมีอัตราสูงเกินกว่าที่กำหนดไว้